

Teknik Eğitim Fakültelerine Öğrenci Yöneliminin Çoklu Zeka Kuramı Açısından Değerlendirilmesi^a

Gülay Ekici^b

Özet

Bu çalışmanın amacı; teknik eğitim fakültelerine öğrenci yöneliminin öğrencilerin çoklu zeka profilleri açısından değerlendirmektir. Betimleme-survey yöntemi kullanılarak hazırlanan araştırmanın çalışma grubunu Gazi Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesinin farklı bölümlerine kayıtlı 407 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada, Çoklu Zeka Envanteri ve açık uçlu 3 sorudan oluşan bir ölçme aracı kullanılmıştır. 5'li Likert tipinde hazırlanmış olan envanterin geneli için cronbach-alfa katsayısı 0.92 olarak hesaplanmıştır. Araştırma bulguları nicel ve nitel veriler değerlendirilerek elde edilmiştir. Veriler SPSS-11 paket programı yardımıyla betimsel istatistikler ve pearson korelasyon analizi yapılarak tablolaştırılmıştır. Araştırma sonunda öğrencilerin zeka türlerine ait puanları birbirlerinden çok farklı olmamasına rağmen en fazla mantıksal-matematiksel zekaya sahip oldukları belirlenmiştir. Diğer taraftan zeka türleri ile öğrencilerin kayıtlı buldukları bölümler arasında pozitif yönde düşük ve orta düzeylerde ilişkiler olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin mesleki-teknik liseyi tercih nedenleri incelendiğinde en önemli nedenlerin; aile, arkadaş grubu, öğrencinin kendi tercihi, öğrencinin mesleki-teknik alana ilgi duyması, mezun olunca iş imkanlarının genel liselere göre daha fazla olması vb. olarak sıralanmaktadır. Diğer taraftan, öğrencilerin teknik eğitim fakültesini tercih nedenleri incelendiğinde en önemli nedenlerin; üniversiteye giriş sisteminin mesleki-teknik lisedeki branşlar dışındaki branşları tercih imkanının yetersizliği, mesleki-teknik liselerde üniversiteye giriş sınavına yönelik derslerin yeterli düzeyde verilmemesi, mezun olunca iş imkanlarının yüksek olması vb. olarak sıralandığı belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin üniversiteye giriş sistemine yönelik önerileri incelendiğinde; mesleki-teknik lise öğrencilerinin istediği her fakülteyi/bölümü seçme imkanı verilmeli, katsayılar yeniden düzenlenmeli, branşlara göre uygulamalı sınavlarda yapılmalı vb. olarak sıralandığı tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Teknik eğitim fakültesi, üniversiteye giriş sınavı, çoklu zeka kuramı

Abstract

The purpose of this study was to evaluate the student orientation to faculties of technical education through the theory of multiple intelligences. The sample group of the research done according to the description-survey method was 407 students enrolled in different departments of Gazi University Technical Education Faculty. In the research; a multiple intelligence inventory and open-ended question scale including 3 questions were performed. Cronbach-Alpha for the whole scale was to be 0.92 for the whole inventory prepared using type scale having five parts. Research findings were obtained by

^a 16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi'nde sözlü olarak sunulmuştur. 5-7 Eylül 2007 Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Tokat.

^bYrd. Doç. Dr., Gazi Üniversitesi, Teknik Eğitim Fakültesi, Ankara.

evaluating quantitative and qualitative data. It was determined that although scores of students belonging to intelligence types were not much different from each other, they had mostly logical-mathematical intelligence. On the other hand; it was determined that there were low and medium leveled relations in positive way between their intelligence type and departments they were enrolled. When we looked over the causes for which students prefer vocational-technical high schools, the most important factors were families, friends, student's own preferences, feeling an interest in vocational-technical department, having more employment opportunity than the other high schools, etc. On the other hand, when the causes of preferring faculty of technical education were examined, it was determined that the most important factors were insufficiency of opportunity of choosing other than departments in vocational-technical high schools in university entrance exam, not giving the lessons for university entrance exam sufficiently in vocational-technical high schools, having more employment opportunity when they graduated. In addition to them, when we examined the suggestions of students about university entrance system, it was listed in order that opportunity of choosing the department students of vocational-technical high schools wanted should be given, coefficients should be organized, according to departments applied exams should be done, etc.

Key Words: Faculty of technical education, university entrance exam, multiple intelligence theory

Problem

Mesleki eğitim, bireyin iş hayatına hazırlanması süreci olarak tanımlanırken mesleki ve teknik eğitim, meslekle ilgili deneyimleri, görsel uyarıları, duygusal, bilişsel verileri ve psikomotor becerileri sağlayan ve aynı zamanda insanın niteliklerini ve yeteneklerini tanıyıp anlamasına, kendisini iş dünyasında kabul ettirip varlığını sürdürmesine ilişkin mesleki gelişim süreçlerini güçlendiren bir eğitim diye tanımlanmaktadır (Özdil, 1993). Mesleki-teknik eğitime üniversite eğitimi açısından bakıldığında; Türkiye'de üniversiteye giriş sınav sisteminde teknik eğitim fakültelerine çoğunlukla mesleki-teknik liselerden mezun olan öğrenciler yerleştirilmektedir. Ancak bu öğrencilerin hem mesleki-teknik liselere hem de üniversitelere bilinçli bir yönlendirilme sonunda gelip gelmedikleri araştırılması gereken önemli konulardan biridir. Bilindiği gibi mesleki yönlendirmede göz önünde bulundurulması gereken önemli faktörlerden biri öğrencilerin çoklu zeka türleridir. Ancak ülkemizde pek çok nedenden dolayı mesleki yönlendirmede öğrencilerin çoklu zeka türlerinin istenilen düzeyde dikkate alınmadığı söylenebilir.

Çoklu Zeka Teorisine göre zeka tek boyutlu değildir ve en az sekiz farklı zeka alanı vardır (Gardner, 1983). Zekaya bu yeni bakış açısı sadece dil ve hesaplama yapmayı vurgulayan geleneksel tek boyutlu görüşten oldukça

farklıdır (Brualdi, 1998). Gardner zekayı, bir kişinin bir ya da birden fazla kültürde değer bulan bir ürün ortaya koyabilme, günlük ya da mesleki yaşamında karşılaştığı bir sorunu etkin ve verimli bir biçimde ozebilme yeteneği olarak tanımlamaktadır. Çoklu zeka alanları; sözel/dilbilimsel zeka; mantıksal/matematiksel zeka; görsel/uzamsal zeka; müziksel/ ritmik zeka; bedensel/kinestetik zeka;sosyal/ kişiler arası zeka; içsel zeka; doğacı zeka olarak sıralanmaktadır (Checkley, 1997). Dolayısıyla ğrencilerin meslek sahibi olmanın yollarından biri olarak algılanan mesleki-teknik liselere ve üniversitelere yönlendirme aşamasında çoklu zeka türlerinin belirlenerek dikkate alınması oldukça önemlidir. Özellikle mesleğe yönlendirmenin başlangıcı olarak kabul edilen lise aşamasında daha çok ciddi alınması gerekmektedir. Çünkü, YK tarafından Mart 2003' te yayınlanan "*Türk niversitelerinin Bugünkü Durumu*" raporuna göre, 2001-2002 eğitim-ğretim yılında 497.396 lise mezunundan genel lise mezunlarının oranı % 58, meslek liselerinin oranı ise % 42'dir. Kasım 2004 raporuna göre ise genel lise mezunlarının oranının % 64.70'e yükselirken mesleki-teknik lise mezunlarının oranı ise % 35.30'a gerilemiştir. Bu oran AB lkelerinde tam tersine genel liselerde %36, mesleki-teknik eğitimde ise % 64' tür. Bu gelişimin nedenleri arasında mesleki rehberliğin yetersizliği olduğu söylenbilir (Akt. Taşınar & iek, 2004). Özellikle lkemizin gelişmesinde önemli bir yere sahip olması gereken mesleki-teknik eğitimin gelişmesi açısından öğrencilerin yönlendirilmesinde bireysel farklılıklarının dikkate alınması oldukça önemlidir.

Literatürde konuyla ilgili yapılmış olan çalışmalar incelendiğinde konunun farklı boyutlarını incelemeyi amaçlayan bazı çalışmalara rastlanmaktadır. Bu kapsamda teknik eğitim fakültesi mezunlarını izleme araştırması (Mahiroğlu, 1996), mesleki ve teknik ğretim için ğretmen yetiştirme uygulamaları (Ulusoy, 2003), lise türleri-niversiteye giriş ilişkisi (Köse, 1990; Titrek, 2003), ğrencilerin ğrenci seçme sınavına (SS) yönelik tutumlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi (Ekici, 2005), SS başarı durumunun analizi (etingl & Dülger, 2006) vb olarak araştırmalar yapılmıştır. Ancak bu araştırmalar içerisinde yüksek eğitim seviyesinde mesleki-teknik eğitim konusuna, teknik eğitim fakültelerine ğrenci yöneliminin öğrencilerin bireysel farklılıklarından biri olan çoklu zeka profillerinin değerlendirilmesi açısından yaklaşan herhangi bir araştırmaya rastlanılmamıştır. Bu nedenle konuyu farklı bir açıdan incelemeyi amaçlayan bu

araştırma sonuçları konunun değerlendirilmesi ve alana katkı sağlaması açısından oldukça önemli grlmektedir.

Amaç

Bu çalışmanın amacı; teknik eğitim fakültelerine ğrenci yöneliminin öğrencilerin çoklu zeka profilleri açısından değerlendirmektir. Bu kapsamda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Teknik eğitim fakültesi ğrencilerinin çoklu zeka profilleri nasıldır?
2. Teknik eğitim fakültesi ğrencilerinin çoklu zeka türleri ile kayıtlı buldukları bölüm arasında bir ilişki var mıdır?
3. Teknik eğitim fakültesi ğrencilerinin mesleki-teknik liseyi tercih nedenleri nelerdir?
4. Teknik eğitim fakültesi ğrencilerinin teknik eğitim fakültesini tercih nedenleri nelerdir?
5. Teknik eğitim fakültesi ğrencilerinin mesleki-teknik liseler açısından niversiteye giriş sınav sistemine yönelik nerileri nelerdir?

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu araştırma betimleme-survey yöntemi kullanılarak hazırlanmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın alışma grubunu 2006–2007 eğitim-ğretim döneminde Gazi Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesinin farklı bölümlerine kayıtlı çalışmaya gönüllü olarak katılan 407 ğrenci oluşturmuştur. Bu ğrencilerin bölümlere göre dağılımı Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1:Araştırma grubuna giren öğrencilerin bölümlere göre dağılımı

Bölümler	f	%
Elektrik Eğitimi Bölümü	47	11.5
Elektronik ve Bilgisayar Eğitimi Bölümü	84	20.7
Makine (TU, OTO, TSİ, KALP) Eğitimi Bölümü	117	28.7
Matbaa Eğitimi Bölümü	30	7.4
Metal Eğitimi Bölümü	39	9.6
Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi Bölümü	34	8.4
Yapı Eğitimi Bölümü	56	13.7
Toplam	407	100.0

Veri Toplama Araçları

Araştırmada, lme aracı olarak 80 maddelik oklu Zeka Anketi ve açık uçlu 3 sorudan oluşan bir lme aracı uygulanmıştır. Bu anket Oral (2001)

tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Ankette öğrencilerden her bir maddenin kendilerini ne kadar yansıttığını “Bana çok uyuyor (5)” “Bana uyuyor (4)” “Bana orta derecede uyuyor (3)” “Bana biraz uyuyor (2)”ve “Bana çok az uyuyor (1)” şeklinde 5’li Likert tipinde bir ölçme aracında işaretlemeleri istenmiştir. Her bir zeka alanından alınabilecek en yüksek puan 50 en düşük puan ise 10’dur. Çoklu Zeka Anketinin tüm maddelerde Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı .90, alt boyutlarda güvenilirlik katsayıları sözel/dilbilimsel zeka .62, mantıksal/matematiksel zeka .62, görsel/uzamsal zeka .60, müziksel/ritmik zeka .79, bedensel/kinestetik zeka .60, sosyal/ kişiler arası zeka .62, içsel zeka .63 ve doğacı zeka .63’ dür (Oral, 2001). Bu çalışmada, Çoklu Zeka Anketinin tüm maddelerde Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı .85, alt boyutlarda güvenilirlik katsayıları sözel/dilbilimsel zeka .70, mantıksal/matematiksel zeka .69, Görsel-Uzamsal zeka .60, Müziksel-Ritmik zeka .80, bedensel/Kinestetik .65, sosyal/ kişiler arası .72, içsel zeka .65 ve doğacı zeka .68’dir Açık uçlu 3 sorudan oluşan bölümde ise; öğrencilerin konuyla ilgili sorulara görüşlerini yazmalarını istenerek; her bir soruda belirtilen görüşler tek tek incelenmiş ve aynı vurgusu olan ifadeler birleştirilerek frekans olarak tablolarda verilmiştir.

Veri Analiz Yöntemleri

Araştırma bulguları nicel ve nitel veriler değerlendirilerek elde edilmiştir. Veriler SPSS–11.5 paket programını yardımıyla betimsel istatistikler ve pearson korelasyon analizi yapılarak tablolaştırılmıştır.

Sınırlılıklar

Bu araştırma Gazi Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi öğrencilerinden araştırmaya gönüllü olarak katılmak isteyen öğrencilerin görüşleri yönünde hazırlanmıştır. Bu nedenle belirtilen bazı görüşler sadece araştırmaya katılan çalışma grubuna özeldir.

Bulgular Ve Yorumları

Bu bölümde araştırma verileri amaçlar doğrultusunda tablolaştırılarak yorumlanmıştır.

1. Teknik Eğitim Fakóltesi Öğrencilerinin Çoklu Zeka Profilleri Nasıldır?

Tablo 2:Çalışma grubuna giren öğrencilerinin çoklu zeka profilleri

Zeka Türleri	\bar{X}	Zeka tercih sırası	ss
Sözel/Dilbilimsel zeka	32.92	6.	5.33
Mantıksal/Matematiksel zeka	36.29	1.	4.81
Görsel/Uzamsal zeka	34.62	4.	5.09
Müziksel/ Ritmik zeka	31.94	8.	7.35
Bedensel/Kinestetik zeka	35.69	2.	5.17
Sosyal/ Kişiler arası zeka	32.34	7.	5.01
İçsel zeka	34.89	3.	4.85
Doğacı zeka	34.29	5.	5.50

Tablo 2’de görüldüğü gibi çalışma grubuna giren teknik eğitim fakóltesi öğrencilerinin sahip oldukları farklı zeka türleri incelendiğinde, farklı zeka türlerine ait puanları birbirlerine yakın olmakla birlikte, 1.tercih sırasında en fazla Mantıksal/Matematiksel zekaya (\bar{X} =36.29) sahip oldukları belirlenirken, bu zeka türünü Bedensel/Kinestetik zeka (\bar{X} =35.69), İçsel zeka (\bar{X} =34.89), Görsel/Uzamsal zeka (\bar{X} =34.62); Doğacı zeka (\bar{X} =34.29), Sözel/Dilbilimsel zeka (\bar{X} =34.62), Sosyal/Kişiler arası zeka (\bar{X} =34.32) ve Müziksel/Ritmik zeka (\bar{X} =31.94) izlemektedir. Bu bulgu araştırma grubuna giren öğrencilerin farklı nitelikleri olan dolayısıyla farklı mesleklerde de başarılı olabilecek bireyler olduğunun bir göstergesi olarak değerlendirilebilir.

2. Teknik Eğitim Fakóltesi Öğrencilerinin Çoklu Zeka Türleri İle Kayıtlı Buldukları Bölümler Arasında Bir İlişki Var Mıdır?

Korelasyon katsayısı, iki değişken arasındaki ilişkinin miktarını bulup yorumlamak amacıyla kullanılır. Korelasyon katsayısının mutlak değer olarak 0.70-1.00 arasında olması yüksek, 0.70-0.30 arasında olması orta, 0.30-0.00 arasında olması ise düşük düzeyde bir ilişki olarak tanımlanabilir (Büyüköztürk, 2002:31-32). Tablo 3’de yer alan teknik eğitim fakóltesi öğrencilerinin çoklu zeka türleri ile kayıtlı buldukları bölüm arasındaki korelasyonlar incelendiğinde; öğrencilerin çoklu zeka türleri ile kayıtlı buldukları bölümler arasında orta ve düşük seviyelerde ilişkiler tespit edilmiştir: Bu kapsamda $p < .05$ düzeyinde;

Sözel/Dilbilimsel zeka ile Matbaa Eğitimi Bölümü (.52) ve Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi Bölümü (.45) arasında orta düzeyde ve pozitif yönlü bir ilişki vardır.

Mantıksal/Matematiksel zeka ile Elektrik Eğitimi Bölümü (.38) ve Elektronik ve Bilgisayar Eğitimi Bölümü (.46) arasında orta düzeyde ve pozitif yönlü bir ilişki vardır.

Görsel/Uzamsal zeka ile Elektrik Eğitimi Bölümü (.21), Elektronik ve Bilgisayar Eğitimi Bölümü (.12), Makine Eğitimi Bölümü (.43), Matbaa Eğitimi Bölümü (.34), Metal Eğitimi Bölümü (.12), Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi Bölümü (.49),Yapı Eğitimi Bölümü (.26) arasında düşük ve orta düzeylerde ve pozitif yönlü ilişkiler belirlenmiştir.

Müziksel/ Ritmik zeka ile Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi Bölümü (.26) arasında düşük düzeyde ve pozitif yönlü bir ilişki belirlenmiştir.

Bedensel/Kinestetik zeka ile Elektrik Eğitimi Bölümü (.35), Makine Eğitimi Bölümü (.29) Metal Eğitimi Bölümü (.27) ve Yapı Eğitimi Bölümü (.45) arasında düşük ve orta düzeylerde ve pozitif yönlü ilişkiler belirlenmiştir.

Sosyal/ Kişiler arası zeka ile Matbaa Eğitimi Bölümü (.45) ve Yapı Eğitimi Bölümü (.35) arasında orta düzeyde ve pozitif yönlü bir ilişki vardır.

İçsel zeka ile Elektrik Eğitimi Bölümü (.17), Elektronik ve Bilgisayar Eğitimi Bölümü (.14), Makine Eğitimi Bölümü (.47), Matbaa Eğitimi Bölümü (.17), Metal Eğitimi Bölümü (.29), Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi Bölümü (.21),Yapı Eğitimi Bölümü (.07) arasında düşük ve orta düzeylerde ve pozitif yönlü ilişkiler belirlenmiştir.

Doğacı zeka ile Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi Bölümü (.45) arasında orta düzeyde ve pozitif yönlü bir ilişki vardır.

Tablo 3:Teknik eğitim fakültesi öğrencilerinin çoklu zeka türleri ile kayıtlı buldukları bölüm arasındaki korelasyonlar

	ELK	ELT-BİLG	MAK	MATB	MET	MOB	YAP	S-D	M-M	G-U	M-R	B-K	S-K	İ	D
ELK	1														
ELT-BİLG	.12	1													
MAK	.33	.21	1												
MATB	.16	.07	.10	1											
MET	.10	.11	.23	.24	1										
MOB	.13	.20	.42	.39	.18	1									
YAP	.45	.14	.23	.44	.22	.26	1								
S-D	.23	.05	.18	.52*	.26	.45*	.09	1							
M-M	.38*	.46*	.20	.16	.33	.11	.19	.21	1						
G-U	.21*	.12*	.43*	.34*	.12*	.49*	.26*	.19	.48*	1					
M-R	.12	.11	.25	.23	.23	.26*	.40	.23	.36	.23	1				
B-K	.35*	.16	.29*	.27	.27*	.22	.45*	.23	.12	.42	.32	1			
S-K	.19	.31	.25	.45*	.43	.12	.35*	.25	.49	.26	.17	.52*	1		
İ	.17*	.14*	.47*	.17*	.29*	.21*	.07*	.26	.19	.45	.22	.33	.13	1	
D	.34	.29	.15	.14	.24	.25*	.17	.12	.27	.34	.12*	.21	.10*	.17	1

* p< .05

Tabloda yer alan kısaltmalar:

Bölmeler: ELK: Elektrik Eğitimi Bölümü; ELT-BİLG: Elektronik ve Bilgisayar Eğitimi Bölümü; MAK: Makine Eğitimi Bölümü; MATB: Matbaa Eğitimi Bölümü; MET: Metal Eğitimi Bölümü; MOB: Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi Bölümü; YAP: Yapı Eğitimi Bölümü.

Zeka türleri: S-D: Sözel/Dilbilimsel zeka; M-M: Mantıksal/Matematiksel zeka;G-U: Görsel/Uzamsal zeka; M-R: Müziksel/ Ritmik zeka; B-K: Bedensel/Kinestetik zeka;S-K: Sosyal/ Kişiler arası zeka; İ: İçsel zeka; D: Doğacı zeka.

3. Teknik Eğitim Fakóltesi Öğrencilerinin Mesleki-Teknik Liseyi Tercih Nedenleri Nelerdir?

Tablo 4 incelendiğinde; teknik eğitim fakóltesi öğrencilerinin mesleki-teknik liseyi tercih nedenleri görölmektedir. Bu kapsamında en önemli nedenin; mesleği sevmem ve kendimi bu bölüme yetenekli görmem (f=39) olarak ifade edilirken, bu nedeni meslek lisesi mezunlarının piyasada iş bulma imkanlarının daha yüksek olması (f=37), ilköğretim son sınıfta nitelikli bir rehberlik alamamış olmam (f=19), yakın çevremin tavsiyesi (aile, arkadaş, öğretmen vb.) (f=13), bilgisayara-teknolojiye olan ilgim (f=12), baba mesleğine olan ilgim (f=6), Üniversiteye Giriş Sistemine göre meslek lisesi mezunlarına ek puan verilmesi (f=3) nedeni izlemektedir. Bu nedenler arasında özellikle öğrencilerin “mesleği sevmem ve kendimi bu bölüme yetenekli görmem” ifadesini kullanmaları mesleğin seçiminde bireysel ilgi ve yetenek boyutu düşünöldüğünde oldukça önemli ve memnun edici bir bulgu olarak değerlendirilebilir. Esgin (2004) yaptığı araştırmasında öğrencilerin meslek lisesinde öğrenim görmelerinin en önemli nedenlerini mesleki ilgim ve yeteneğim olduğu için (%45.5) ve ilköğretimde rehberlik servisinden yararlanmadım (%76) olarak belirtmektedir. Bu araştırma sonuçlarıyla Esgin (2004)’in araştırma sonuçları uyum göstermektedir. Çünkü bu araştırma sonuçları üniversiteyi kazanmış olan mesleki-teknik lise mezunlarının görüşleri olması ve görüşlerin devamlılık göstermesi açısından oldukça önemlidir.

Tablo 4:*Teknik eğitim fakóltesi öğrencilerinin mesleki-teknik liseyi tercih nedenleri*

Teknik eğitim fakóltesi öğrencilerinin mesleki-teknik liseyi tercih nedenleri	f	%
1.Mesleği sevmem ve kendimi bu bölüme yetenekli görmem	39	9.6
2. Meslek lisesi mezunlarının piyasada iş bulma imkanlarının daha yüksek olması	37	9.1
3. İlköğretim son sınıfta nitelikli bir rehberlik alamamış olmam (meslek lisesine kayıt yaptırmak gibi bir hata yapmam vb.)	19	4.7
4. Yakın çevremin tavsiyesi (aile, arkadaş, öğretmen vb.)	13	3.2
5. Bilgisayara-teknolojiye olan ilgim	12	3.0
6. Baba mesleğine olan ilgim (babamın da meslek lisesi mezunu olması vb.)	6	1.5
7. Üniversiteye Giriş Sistemine göre meslek lisesi mezunlarına ek puan verilmesi	3	0.7

4. Teknik Eğitim Fakóltesi Öğrencilerinin Teknik Eğitim Fakóltesini Tercih Nedenleri Nelerdir?

Tablo 5:*Teknik Eğitim Fakóltesi öğrencilerinin Üniversiteye Giriş Sınavında Teknik Eğitim Fakóltesini tercih nedenleri*

Teknik Eğitim Fakóltesi öğrencilerinin Üniversiteye Giriş Sınavında Teknik Eğitim Fakóltesini tercih nedenleri	f	%
1. Üniversiteye Giriş Sisteminden dolayı başka bir fakólteyi/bólümü seçme şansımın olmaması	120	29.5
2. Mesleği sevmem ve kendimi bu bölüme yetenekli görmem (küçüklüğümden bu yana demiri çok severim, ağacı ve tasarımı çok seviyorum vb. ifadeler kullanılması)	42	10.3
3. Teknik Eğitim Fakóltesi mezunlarının öğretmenlikte ve özel sektörde-piyasada iş bulabilmesi	37	9.1
4. GÜ Teknik Eğitim Fakóltesinin Türkiye’de sayılı teknik eğitim fakólterleri arasında yer alması	24	5.9
5. ÖSS puanımın başka fakólteyi/bólümü kazanmama yetecek kadar olmaması	19	4.7
6. Katsayı engeli	18	4.4
7. Alanımda nitelikli bir yüksek eğitim almak istemem	17	4.2
8. Ailemin Ankara da olması	15	3.7
9. Arkadaş tavsiyesi	13	3.2
10. Bilgisayara olan ilgim	12	3.0
11. Okulun Ankara da olması	11	2.7
12. 0,3’lük dilimden yararlandığım için	9	2.2
13. Ana baba isteği	8	2.0
14. Hazırlık sınıfının olması	7	1.7
15. İdealimin öğretmen olmak olması	7	1.7
16. Baba mesleği olması ve babamın bu fakólteden mezun olması	6	1.5
17. Bazı öğretmenlerimi kendime örnek aldığım için,	5	1.2
18. Dershanenin yönlendirmesi,	4	0.9
19. Meslek Lisesi öğretmenlerinin bir üst kademedeki göreve başlaması vb avantajlarının olması	1	0.2
20. ÖSS sistemine göre meslek lisesi mezunu olarak teknik eğitim fakóltesini kazanmanın diğer bölümlerden daha kolay olması	1	0.2
21. 3 defa ÖSS ye girdim, bölümüm olan bilgisayar öğretmenliğini kazanamadım ve yapı öğretmenliğini seçtim-kendime bir ferahlama yolu olarak gördüm.	1	0.2
22. Lisede bitirdiğim bölümün (kalıp) sadece GU teknik eğitim fakóltesinde olması	1	0.2

Tablo 5 incelendiğinde; teknik eğitim fakóltesi öğrencilerinin Üniversiteye Giriş Sınavında Teknik Eğitim Fakóltesini tercih nedenleri görölmektedir. Bu kapsamda en önemli beş nedenin; Üniversiteye Giriş Sisteminden dolayı başka bir fakólteyi/bólümü seçme şansımın olmaması

(f=120), Mesleği sevmem ve kendimi bu bölüme yetenekli görmem (küçükluğümden bu yana demiri çok severim, ağacı ve tasarımı çok seviyorum vb. ifadeler kullanılması) (f=42), Teknik Eğitim Fakültesi mezunlarının hem öğretmenlikte hem de özel sektörde-piyasada iş bulabilmesi (f=37), Teknik Eğitim Fakültesi mezunlarının hem öğretmenlikte hem de özel sektörde-piyasada iş bulabilmesi (f=24), ÖSS puanımın başka fakülteyi/bölümü kazanmama yetecek kadar olmaması (f=19) olarak sıralandığı belirlenmiştir.

Ayrıca aşağıda öğrencilerin Üniversiteye Giriş Sınavında Teknik Eğitim Fakültesini tercih nedenlerine ait kendi ifadelerinden alıntılar yer almaktadır: Bu ifadeler de öğrencilerin tercih nedenlerini açık olarak ortaya koymaktadır:

“Elektrik Eğitimi Bölümü; 2.sınıf-erkek

Hiçbir şey etkili olmadı--- sadece ÖSS sistemi”

“Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi Bölümü–3.sınıf-erkek

Lise meslek lisesiydi. Üniversite okumak istediğim için mecburen mobilya ve dekorasyon bölümüne geldim. Mobilya ve dekorasyon bölümünü istemiyorum. Geçmişten bu zamana kadar verdiğim emeklere acıyarak okumaya devam ediyorum. İnsanın sevmediği bir şeyi yapmak kadar zor bir şey yokmuş bunu şimdi daha iyi anladım. Okulu bitirebileceğimi de hiç sanmıyorum”.

“Makine Eğitimi Bölümü -2.sınıf-erkek

Tarih bölümünde olmak isterdim. Tarihi kitaplar okuyorum ve bilgimin o bölüm öğrencilerinden fazla olduğunu düşünüyorum. Müzik bölümü de olabilir. Aslında teknik eğitim dışın da tüm bölümler olur...”.

“Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi Bölümü -2.sınıf-erkek

Elektrik-elektronik bölümünü seçerdim. Çünkü çocukluk hayalimdi”.

“Elektronik ve Bilgisayar Eğitimi Bölümü - 2.sınıf- erkek

Kesinlikle teknik eğitimde öğrenci olmak istemezdim”.

“Yapı Eğitimi Bölümü- (süper lise mezunu)-2.sınıf-erkek

Açıkçası, Yapı Eğitimi Bölümü aklımda yoktu. Yaptığım tercihlerde son sıralardaydı, istediğim bölümler olmayınca bu bölüme geldim, yine de memnunum”

“Matbaa Eğitimi Bölümü;2.sınıf-kız

Öğretmenlik atamamın olmadığını biliyordum, fakat sevdiğim bir meslekte okumam gelecekte bana daha faydalı olacağını düşündüm”.

“Elektronik ve Bilgisayar Eğitimi Bölümü –2. sınıf-kız

Bölümümü çok seviyorum, bunun için alan sınırlaması olmasa da ben bu bölümü tercih ederim“.

5. Teknik Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Mesleki-Teknik Liseler Açısından Üniversiteye Giriş Sınav Sistemine Yönelik Önerileri Nelerdir?

Tablo 6 incelendiğinde; teknik eğitim fakültesi öğrencilerinin mesleki-tekniik liselerden üniversitelere öğrenci yönelimi açısından Üniversiteye Giriş Sınav Sistemine yönelik önerileri görülmektedir. Bu kapsamda en önemli beş önerinin; Sınavda yeterli puan alabildikten sonra her öğrenci yetenekli olduğu, istediği her bölümde eğitim alabilmeli ve lisedeki branşının dışında tercih yaptığında puanı kırılmamalı. Eğer ÖSS’de meslek lisesindeki bölümünü seçiyorsa ek puan verilmeli (f=91), Katsayı problemi çözülmeli (f=52), ÖSS’de birden fazla sınav yapılmalı. Bu kapsamda meslek lisesi mezunlarına beceri sınavı yapılmalı. Çünkü aynı şartlarda eğitim almadıkları halde meslek lisesi mezunları diğer mezunlarla aynı şartlarda sınava alınmaktadırlar (f=45), Alan dışında olmasa bile kendi alanında mühendislik fakültesine geçiş kısıtlanmamalı. Örneğin; meslek lisesinde tesisat bölümünde okuyan bir öğrencinin hukuk fakültesine gidişi yanlış olabilir. Çünkü o öğrenciye yapılan yatırım boşuna olmuş olur. Bu kapsamda meslek lisesi mezunlarının branşlarıyla ilgili mühendisliklere gitmesi engellenmemeli tam tersine desteklenmeli çünkü mühendislik asıl meslek lisesi mezunlarının hakkıdır. (f=37), Meslek lisesi mezunu bir öğrenci alanı dışında bölüm tercih edemiyorsa, diğer lise mezunu bir öğrenci de meslek lisesi mezununun tercih etmek zorunda olduğu fakülteleri/bölemleri (Teknik eğitim fakültesi gibi) tercih edememeli (f=26) olarak sıralandığı belirlenmiştir. Üniversiteyi kazanmış olan mesleki-tekniik lise mezunlarının görüşlerini yansıtan bu araştırma sonuçlarıyla Esgin (2004)’in yaptığı araştırma sonuçları birbirini destekler niteliktedir. Çünkü Esgin (2004)’in yaptığı araştırmada da meslek liseli öğrencilerin en önemli sorununun üniversiteye girmede yaşadıkları güçlükler (% 62.1) olduğu ve öğrencilerin meslek liselerine yönelik önerilerinin üniversiteye giriş sınavında eşit şans tanınmalı (%51.4) şeklinde belirtildiği ifade edilmektedir.

Tablo 6: *Teknik eğitim fakóltesi öğrencilerinin mesleki-teknik liselerden üniversitelere öğrenci yönelimi açısından Üniversiteye Giriş Sınav Sistemine yönelik önerileri*

Teknik eğitim fakóltesi öğrencilerinin mesleki-teknik liselerden üniversitelere öğrenci yönelimi açısından Üniversiteye Giriş Sınav Sistemine yönelik önerileri	f	%
1. Sınavda yeterli puan alabildikten sonra her öğrenci yetenekli olduğu, istediği her bölümde eğitim alabilmeli ve lisedeki branşının dışında tercih yaptığında puanı kırılmamalı. Eğer ÖSS’de meslek lisesindeki bölümünü seçiyorsa ek puan verilmeli.	91	22.4
2.Katsayı problemi çözülmeli	52	12.8
3.ÖSS’de birden fazla sınav yapılmalı. Bu kapsamda meslek lisesi mezunlarına beceri sınavı yapılmalı. Çünkü aynı şartlarda eğitim almadıkları halde meslek lisesi mezunları diğer mezunlarla aynı şartlarda sınava alınmaktadırlar.	45	11.1
4.Alan dışında olmasa bile kendi alanında mühendislik fakóltesine geçiş kısıtlanmamalı. Örneğin; meslek lisesinde tesisat bölümünde okuyan bir öğrencinin hukuk fakóltesine gidişi yanlış olabilir. Çünkü o öğrenciye yapılan yatırım boşuna olmuş olur. Bu kapsamda meslek lisesi mezunlarının branşlarıyla ilgili mühendisliklere gitmesi engellenmemeli tam tersine desteklenmeli çünkü mühendislik asıl meslek lisesi mezunlarının hakkıdır.	37	9.1
5.Meslek lisesi mezunu bir öğrenci alanı dışında bölüm tercih edemiyorsa, diğer lise mezunu bir öğrenci de meslek lisesi mezununun tercih etmek zorunda olduğu fakólte/bölemleri (Teknik eğitim fakóltesi gibi) tercih edememeli	26	6.4
6. Birçok şeyin düzeltilemeyeceğini düşünüyorum.	11	2.7
7.Sistem tamamen yanlış. Bařtan değiştirilmeli. Çünkü pek çok arkadaşımız bölüm değiştirmeye çalışıyorlar ama başaramıyorlar ve bu fakóltede eğitimlerini sürdürmek zorunda kalıyorlar.	8	2.0
8. 2 yıllık okullara sınavsız geçiş kaldırılmalıdır	7	1.7
9.Ek puan uygulamasında değişiklik yapılmamalı	4	1.0

Sonuçlar Ve Tartışma

Bir ülkenin gelecekte istenilen teknolojik düzeyde olabilmesi için insan kaynaklarını bilinçli yönlendirmelerle istenilen mesleklerde eğitmesi oldukça önemlidir. Bu nedenle mesleki-teknik eğitime gereken önem verilmelidir. Bu kapsamda özellikle bireysel ilgi, ihtiyaç, yetenek vb doğrultusunda mesleklere yönlendirme yapılmalıdır. Özellikle çoklu zeka kuramı bireysel nitelikler doğrultusunda bilgiler sunan önemli kuramlardan biridir. Araştırmanın çalışma grubunda yer alan öğrencilerin, farklı zeka türlerine ait puanları birbirlerine yakın olmakla birlikte, 1.tercih sırasında en fazla Mantıksal/Matematiksel zekaya sahip oldukları belirlenmiştir. Bu sonuç çalışma grubunda yer alan

öğrencilerin branşlarının fen-matematik temelli branşlar olmasıyla uyum gösteren bir sonuçtur. Ayrıca farklı zeka türlerine ait puanların birbirine yakın olması mesleki-teknik lise mezunu öğrencilerin çok yönlü yetenekleri olan bireyler oldukları biçiminde de değerlendirilebilir. Diğer taraftan çalışma grubunda yer alan öğrencilerin Üniversiteye Giriş Sisteminde isteyen öğrenci başarısı doğrultusunda istediği bölümü seçmelidir şeklinde bir öneri sunmaları; çalışma grubunda yer alan öğrenciler arasında başka fakültelere gitmek ve farklı alanlarda eğitim almak isteyen bir grubun var olduğunun göstergesi biçiminde değerlendirilebilir.

Mesleki-teknik liseyi en önemli tercih nedeni; mesleği sevmem ve kendimi bu bölüme yetenekli görmem olarak ifade edilirken, bu nedeni meslek lisesi mezunlarının piyasada iş bulma imkanlarının daha yüksek olması ve ilköğretim son sınıfta nitelikli bir rehberlik alamamış olmam izlemektedir. Bu nedenler arasında özellikle ülkemizde rehberliğin yetersiz olduğu vurgusunun ilk sıralarda yer aldığı belirlenmiştir.

Öğrencilerin Üniversiteye Giriş Sınavında Teknik Eğitim Fakültesini tercih nedenlerinin en önemlileri; Üniversiteye Giriş Sisteminden dolayı başka bir fakülteyi/bölümü seçme şansının olmaması, Mesleği sevmem ve kendimi bu bölüme yetenekli görmem, Teknik Eğitim Fakültesi mezunlarının hem öğretmenlikte hem de özel sektörde-piyasada iş bulabilmesi şeklinde sıralanmaktadır.

Öğrencilerin mesleki-teknik liselerden üniversitelere öğrenci yönelimi açısından Üniversiteye Giriş Sınav Sistemine yönelik en önemli önerilerinin; Sınavda yeterli puan alabildikten sonra her öğrenci yetenekli olduğu, istediği her bölümde eğitim alabilmeli ve lisedeki branşının dışında tercih yaptığında puanı kırılmamalı, Eğer ÖSS’de meslek lisesindeki bölümünü seçiyorsa ek puan verilmeli, Katsayı problemi çözülmeli, ÖSS’de birden fazla sınav yapılmalı şeklinde sıralanmaktadır.

Genel olarak bakıldığında; her geçen gün genel liselere göre mesleki-teknik liselerde öğrenci sayısı gittikçe azalmaktadır. Bu gelişimin nedenleri arasında mesleki-teknik eğitim mezunlarının istihdamında yaşanan sorunlar, yapılan sınavın kapsamı, mesleki rehberliğin yetersizliği gibi nedenlerin olmasının yanında, önemli bir etkenin yüksek öğretime geçişte uygulamaya konulan katsayı uygulaması olduğu söylenebilir. Bu uygulamanın amacı öğrencilerin orta öğretimdeki alanlarına uygun bir yüksek öğretim programına

geçişlerini kolaylaştırmak olarak belirtilmektedir. Bu amacın düşünce olarak doğru olduğu söylenebilir. Ancak uygulamada mesleki-teknik liselerden mezun olan öğrencilere önünde öğretmen olabilme ve 2 yıllık meslek yüksekokullarına giriş dışında neredeyse bir seçenek bırakılmamıştır. Ancak mühendislik fakültelerine neden öncelikle genel lise öğrencilerinden öğrenci alınmasının açıklanması güçtür. Elbette sayısal nitelikleri gelişmiş bireylerin mühendislik eğitimi almaları doğrudur. Ama örneğin Teknik ya da Anadolu teknik lisesi makine bölümünde okuyarak, hem sayısal hem de mesleki eğitim almış bir öğrencinin makine mühendisliğini tercih etmesi halinde kazanması neredeyse imkansız görünmektedir. Bu durum mesleki ve teknik liselere talebi olumsuz yönde etkilemektedir (Akt. Taşpınar & Çiçek, 2004). Özellikle 2547 sayılı yasanın 45/a maddesinde yer alan, "...bir mesleğe yönelik programlar uygulayan liselerin mezunları, Yükseköğretim kurulu tarafından belirlenecek aynı alanda bir alanda bir yükseköğretim kurumuna girerken, başarı notları ayrıca tespit edilecek bir katsayı ile çarpılmak suretiyle değerlendirilerek, giriş sınavı puanlarına eklenir..." hükmü ile mesleki orta öğretimin özendirilmesi amaçlanmıştır (Çancı, 2004). Buna göre: ortaöğretim ve yükseköğretim programları arasındaki ilişkilendirme:

"alanında"

"diğer programlar"

"bir mesleğe yönelik program uygulayan liseler de devam niteliğindeki yüksek öğretim programları"

olmak üzere üç ana başlık altında toplamış ve bu üç durum için de ayrı katsayılar uygulanmıştır. Tablo 7, Tablo 8 ve Tablo 9'da mesleki-teknik lise mezunlarına ÖSS'de uygulanan sınav sistemine ait durum açıklanmakta ve bir örnek verilmektedir.

Tablo 7:ÖSS'de yerleştirmede kullanılan Y-ÖSS puanları hesaplanırken ağırlıklı ortaöğretim başarı puanının çarpılacağı katsayılar

	ÖSS'de Yerleştirmede Kullanılan Y-ÖSS Puanları Hesaplanırken Ağırlıklı Ortaöğretim Başarı Puanının Çarpılacağı Katsayılar					
	Ağırlıklı Ortaöğretim Başarı Puanı					
	AOBP-SÖZ		AOBP-SAY		AOBP-EA	
	Alanında Yerleşirken	Diğer Programlara Yerleşirken	Alanında Yerleşirken	Diğer Programlara Yerleşirken	Alanında Yerleşirken	Diğer Programlara Yerleşirken
Y-ÖSS-SÖZ	0.8	0.3	-	-	-	-
Y-ÖSS-SAY	-	-	0.8	0.3	-	-
Y-ÖSS-EA	-	-	-	-	0.8	0.3
Y-ÖSS-DİL	0.8	0.3	-	-	-	-

Tablo 8:ÖSS’de bir mesleğe yönelik program uygulayan lise mezunlarına verilmekte olan ek puanların hesaplanmasında kullanılacak ağırlıklı ortaöğretim başarı puanları ve bu puanların çarpılacağı katsayılar

ÖSS’de Bir Mesleğe Yönelik Program Uygulayan Lise Mezunlarına Verilmekte olan Ek Puanların Hesaplanmasında Kullanılacak Ağırlıklı Ortaöğretim Başarı Puanları ve Bu Puanların Çarpılacağı Katsayılar			
	Ağırlıklı Ortaöğretim Başarı Puanı		
	AOBP-SÖZ	AOBP-SAY	AOBP-EA
	AOBP-SÖZ	AOBP-SAY	AOBP-EA
ÖSS-SÖZ Ek Puan	0.24	-	-
ÖSS-SAY Ek Puan	-	0.24	-
ÖSS-EA Ek Puan	-	-	0.24
ÖSS-DİL Ek Puan	0.24	-	-

İlgili puan durumuna göre bir örnek verildiğinde Tablo 9 ortaya çıkmaktadır.

Tablo 9:ÖSS’de yapılabilecek bir tercih örneği

Bölüm	Aynı Alan (0.8+0.24)	Diğer Alan (0.3)
Gemi Makineleri	Makine Resmi ve Konstrüksiyonu öğretmenliği	Gemi Makineleri İşletme Mühendisliği
	Mekatronik Öğretmenliği	
	Otomotiv öğretmenliği	

Tablo 7, Tablo 8 ve Tablo 9’da görüldüğü gibi mesleki-teknik lise mezunlarına ÖSS’de uygulanan sınav sistemine ait tercih durumu açıklanmaktadır. Bu örneklerden mesleki-teknik lise mezunlarının tercih haklarının sınırlı olduğu gibi anlaşılabilir. Ancak 1982 yılında MEB tarafından meslek lisesi mezunlarını izleme araştırmalarında mezunların çok büyük bir bölümünün öğrenim alanı dışında çalıştıkları, ya da gördükleri öğrenim alanı ile ilgisi olmayan bir yüksek öğretim programına devam ettikleri görülmüştür. Bu durum mesleki eğitimin amaçları ve meslek eğitiminin özellikle de örgün mesleki eğitimden beklenen etkinlik gerçekleştirilememiş olmaktadır. Böyle bir sonucun ülkeye maliyeti ise oldukça yüksektir (Doğan, 1983). Diğer taraftan Avrupa Birliği 2004 yılı ilerleme raporunda meslek okullarıyla ilgili saptama “öğrencilerin mesleki okullardan üniversitelere geçişi zorlaştığı ölçüde, bu okullara başvurularda düşüş gözlenmektedir. Mesleki eğitim politikalarının belirlenmesinde sosyal ortakların katılımı yetersiz kalmaktadır” biçiminde yer almıştır. Bu durum tür ve düzeyler arasında geçiş sağlayan bir sistemle gerekli esnekliğin sağlanmasıyla giderilebilir. 14–15 yaşlarında yapılan meslek seçiminin erken olduğu ve Türkiye koşullarında öğrencilerin değil daha çoğunlukla ailelerin belirleyici olduğu ve sosyal ve sosyo-ekonomik düzeyin seçme değil zorunluluk olarak öğrencilere olumsuz alt yapı sağladığı ve sonucunda da isteksiz-yetersiz meslek elemanları oluşturduğu

gözenmektedir. Öğrencilerin meslek liselerinden mezun olduktan sonra genel lise diploması için belirli bir not ortalaması ve 1 yıl uzaktan eğitim kanalıyla 60 kredilik ders alma koşuluyla gerekli esneklik sağlanabilmelidir (Zerenoğlu, 2004).

Öneriler

Yukarıda belirtilen araştırma sonuçları çerçevesinde literatürle desteklenen değerlendirmeler ışığında Türkiye’de mesleki-teknik eğitim ve yüksek eğitime geçiş sisteminde problemlerin olduğu görülmektedir. Bu problemlerin en aza indirilmesi anlamında aşağıda bazı öneriler sunulmuştur:

1. Ülkemizde mesleki-teknik eğitim sistemiyle ilgili tüm bireylerin (öğrenci, veli, eğitimciler, meslek kuruluşları vb) görüşlerinin alındığı bir araştırma ile durum değerlendirilmesi yapılarak Türkiye için en iyi mesleki-teknik eğitim sistemini uygulamaya karar verilmeli.

2. Mesleki-teknik liselerden yüksek öğretime geçişte uygulanan katsayı sisteminde özellikle mühendislik fakültelerine girişi sağlayabilecek düzenlemeler yapılmalı.

3. Mesleki-teknik eğitimde bireysel farklılıklar doğrultusunda yönlendirme temel alınmalıdır.

4. Ülkemizde eğitim sistemi modern toplumlarda olduğu gibi mesleki-teknik eğitime ağırlık verilmek üzere yeniden yapılandırılmalıdır. Mesleki-teknik liselerden sonra yükseköğretime devam edemeyen mezunlar için, iş hayatına hazırlayıcı beceriler kazandıran programlar geliştirilmeli ve uygulanmalıdır.

Kaynakça

Brualdi, A. (1998). Multiple intelligences: Gardner’s theory. **Teacher Librarian**, 26(2),11-21.

Büyüköztürk, Ş. (2002). **Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı**. Ankara: Pegem-A Yayıncılık.

Checkley, K. (1997). The first seven and the eight. **Educational Leadership**, 55(1), 8-13.

Çancı, H.(2004). **Üniversiteye giriş sisteminin yeniden düzenlenmesi**. Orta öğretimde yeniden yapılanma sempozyumu 20–22 Aralık 2004. Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı. Bildiriler Kitabı. Ankara. 2006.

Çetingül, İ, T. & Dülger, İ. (2006). ÖSS başarı durumunun il, bölge ve okul türlerine göre analizi. **Eğitim ve Bilim**, 31, 142: 45-55.

Doğan, H. (1983). **Mesleki ve teknik eğitimin ilkeleri ve gelişimi**. Mesleki ve teknik eğitim sempozyumu, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakóltesi Yayın No: 126. Ankara, 1983.

Ekici, G. (2005). Lise öğrencilerinin öğrenci seçme sınavına (ÖSS) yönelik tutumlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakóltesi Dergisi**. Sayı: 28, 82-90.

Esgin, E. (2004). **Eğitim-istihdam ilişkisi bağlamında endüstri meslek ve teknik liseleri**. Orta Öğretimde yeniden yapılanma sempozyumu 20-22 Aralık 2004. Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı. Bildiriler Kitabı. Ankara. 2006.

Gardner, H. (1983). **Frames of mind: The Theory of Multiple Intelligences**. New York: Basic Books.

Köse, M.R. (1990). Üniversiteye giriş ve liselerimiz. **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakóltesi Dergisi**, 15, 51-60.

Mahirođlu, A. (1996). **Teknik eğitim fakóltesi mezunlarını izleme araştırması (1994 Mezunları)**. Metargem yayınları no:6, Ankara 1996.

Oral, B. (2001). Branşlara göre üniversite öğrencilerinin zeka alanlarının incelenmesi. **Eğitim ve Bilim**, 26(122), 19-31.

Özdil, İ.(1993). **Mesleki ve teknik eğitimin sorunlar/ęözümmler ulusal/evrensel perspektif**. MEB Çıraklık ve Mesleki Teknik Eğitim Konseyi Hazırlık Dokümanı, Ankara. 1993.

Taşpınar, T. & Çiçek, S. (2004). **Avrupa birliğine uyum sürecinde ölkemiz mesleki teknik orta öğretim sisteminde yeniden yapılanma**. Orta Öğretimde yeniden yapılanma sempozyumu 20-22 Aralık 2004. Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı. Bildiriler Kitabı. Ankara. 2006.

Titrek, O. (2003). İki basamaklı (1998) ve tek basamaklı (1999) üniversiteye giriş sınav sonuçlarının okul türlerinin başarılarına göre karşılaştırılması. **Eğitim Araştırmaları**. 11, 177-186.

Ulusoy, A. (2003). **Türkiye' de mesleki ve teknik öğretim için öğretmen yetiştirme uygulamaları, sorunlar ve öneriler**. Sivas: Eğitimde Yansımalar: VII, Çağdaş Eğitim Sistemlerinde Öğretmen Yetiştirme Ulusal Sempozyumu. 21-23 Mayıs 2003, Cumhuriyet Üniversitesi.

Zerenoğlu, L. (2004). **Yüksek öğretime geçişte alanlar ve meslek liseleri**. Orta Öğretimde yeniden yapılanma sempozyumu 20-22 Aralık 2004. Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı. Tam metin Bildiriler Kitabı. Ankara. 2006.